

The Rise of Oil Industry in Greenland and subsequent development of environmental strategies in supplier networks

Aktivitetsrapport 2011

Hansen, Anne Merrild

Publication date:
2012

Document Version
Tidlig version også kaldet pre-print

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Hansen, A. M. (2012, maj 29). The Rise of Oil Industry in Greenland and subsequent development of environmental strategies in supplier networks: Aktivitetsrapport 2011. <http://arcticbusinessnetwork.com>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

The rise of oil industry in Greenland

– and subsequent development of environmental
strategies in supplier networks

Aktivitetsrapport 2011

Forskningsprojekt

Postdoc Anne Merrild Hansen

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

ARCTIC BUSINESS
NETWORK
The first choice in Arctic business

 | DCEA | THE DANISH CENTRE FOR
ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Aalborg
Havn
Port of Aalborg

AALBORG
KOMMUNE

AALBORG UNIVERSITET
AALBORG · ESBJERG · KØBENHAVN

Forsidefoto ved: Jeppe Vangsgaard
Rapporten er udarbejdet af: Anne Merrild Hansen
Tryk: Akprint

Indhold

Aktiviteter 2011

Konferencer og workshops	4
Møde- og netværksaktiviteter	6
Undervisning og Vejledning	8
Kurser og rådgivning af professionelle	9
Forskning og publicering	10
Administration	15
Grønlandsrejser	16
Andet	17

Planlagte aktiviteter 2012

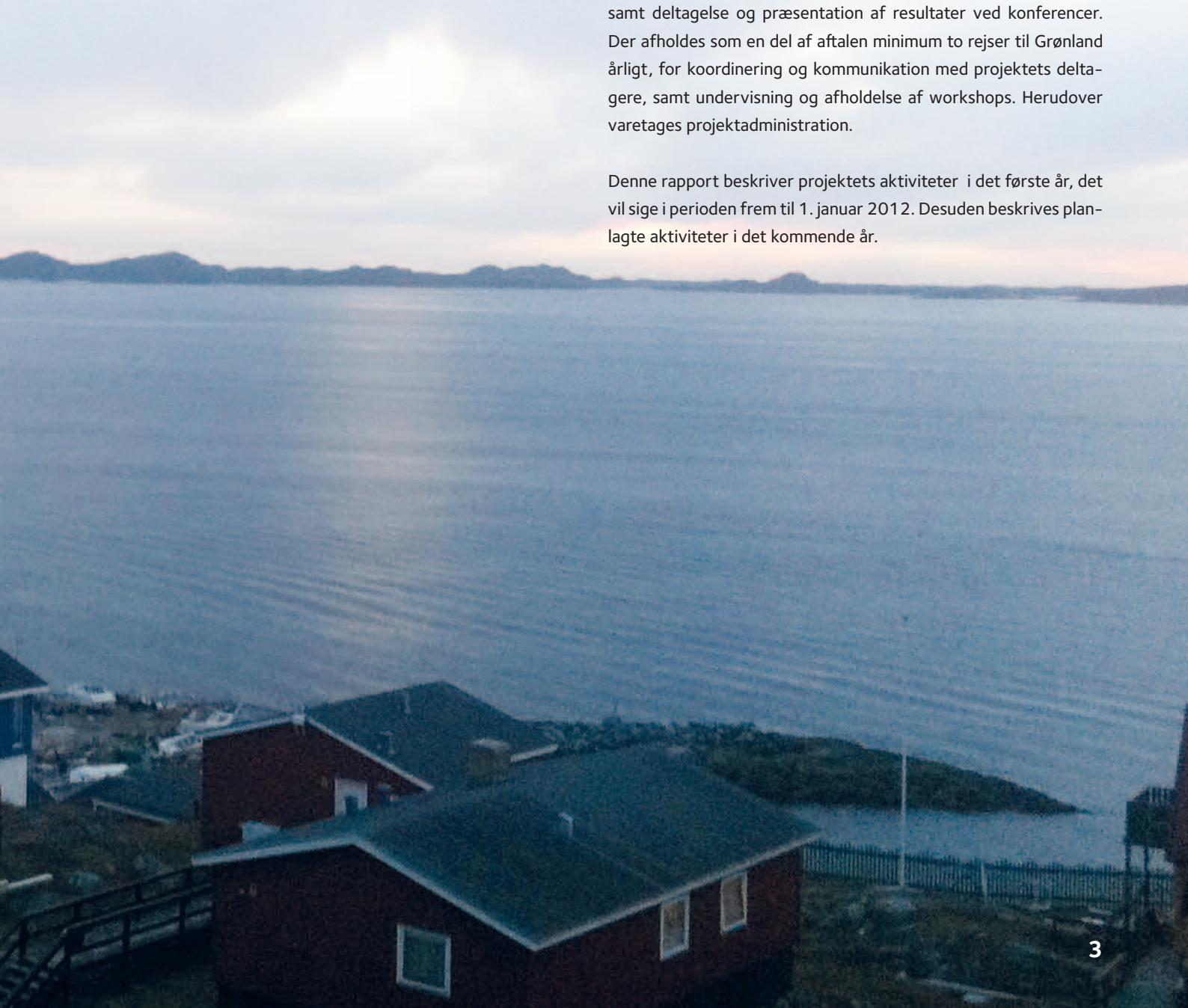
Konferencer og workshops	18
Undervisning og Vejledning	18
Forskning og publicering	19
Nye phd projekter	19
Afrunding af projektet	19

Indledning

Aalborg Universitet (AAU) er indgået et projektsamarbejde med Grønlands Selvstyre, Grønlands Naturinstitut, Aalborg Havn A/S og Aalborg Kommune. Desuden har Arctic Business Network (ABN) bidraget til projektet med rejsemidler til afholdelse af projektaktiviteter. Projektet blev igangsat den 1. Januar 2011 og fortsætter frem til den 1. Januar 2013.

Målet med projektet er at undersøge, hvordan virksomhedsnetværk i Grønland kan øge deres muligheder for at få opgaver for olieselskaber ved at udvikle og implementere miljøstrategier. Anne Merrild Hansen MSc, Phd er ansat som postdoc på projektet. Projektets praktiske indhold i henhold til samarbejdsaftalen omfatter undervisning og vejledning ved AAU, afholdelse af kurser ved Ilimatusarfik, kommunikation med ABN samt ophold på kontor en dag om ugen hos Aalborg Havn A/S. Desuden omfatter projektet planlægning og afholdelse af workshops, forskning og formidling samt deltagelse og præsentation af resultater ved konferencer. Der afholdes som en del af aftalen minimum to rejser til Grønland årligt, for koordinering og kommunikation med projektets deltagere, samt undervisning og afholdelse af workshops. Herudover varetages projektadministration.

Denne rapport beskriver projektets aktiviteter i det første år, det vil sige i perioden frem til 1. januar 2012. Desuden beskrives planlagte aktiviteter i det kommende år.

Aktiviteter 2011

Den overordnede ramme for projektsamarbejdet er skitseret i en samarbejdsaftale mellem de deltagende partnere. I samarbejdsaftalen er en række aktiviteter bestemt til at indgå, som en obligatorisk del af projektet, som beskrevet i det indledende. Partnerne har haft både delte og individuelle og forventninger til projekttaktiviteter, der er indgået. I det følgende er de afholdte aktiviteter beskrevet.

Konferencer og workshops

Projekttaktiviteter relateret til udvikling, planlægning og koordinering af konferencer, workshops og seminarer, tjener flere formål. Først og fremmest handler det om, at være aktivt deltagende i det internationale akademiske miljø omkring de forskningsrelaterede emner, altså miljø, Grønland og olieindustri for at være opdateret med den nyeste viden på området og kunne formidle denne viden ind i netværket. Den formidlende værdi i forhold til virksomhedsnetværk kommer til udtryk i projektet via arbejde med virksomheder, borgere og forskere på workshops og via præsentationer og posters samt afrapportering. Endelig er der værdien i at være aktiv i det internationale akademiske miljø, som gør, at der opnås en international anerkendelse og dermed mulighed for, at publicere og invitationer til at indgå i forskningsprojekter, hvilket også har været tilfældet i forhold til projektet, der allerede har ført til invitationer og deltagelse i projektansøgninger om store eksterne puljer til opstart af nye projekter indenfor emnet for dette projekt. Altså hvor forskning relateret til Grønland, storindustri og på miljø og sociale påvirkninger er i centrum. Herunder en ansøgning som er udarbejdet i samarbejde med Københavns Universitet, DTU og Ilisimatusarfik om udveksling og seminarer med forskere og studerende. En ansøgning med University of East Finland og andre om EU midler til et projekt om social impact assessment i Norden (inklusive Arktis). Desuden er et projekt i samarbejde med forskningsinstituttet NORDREGIO om Case studier af Territorial Capital af stor skala industriprojekter i Norden eventuelt under opsejling. Hvis disse projekter bliver prioriteret med midler vil det få en positiv effekt for Grønlands relevant forskning indenfor projektemnet og for Aalborg Universitets kompetencer på området i fremtiden.

Konferencer om udvindingsindustri og miljøvurdering

Deltagelse i konferencer, workshops og seminarer i 2011, omfatter deltagelse i en række internationale arrangementer. Herunder Inuit Leaders Summit, ICC. Ottawa der blev afholdt den 22. – 26. Februar. Her gav Anne Merrild en præsentation om strategisk miljøvurdering af råstofprojekter i Grønland fra et kritisk perspektiv. Også deltagelse ved International Association for Impact Assessments årlige konference i Puebla blev prioriteret. Her var et særligt tema om miljøvurdering i/af olie- og mineindustrier. Denne konference foregik i perioden 30. maj – 4. Juni. Den tredje aktivitet, der blev prioriteret i international sammenhæng var en workshop om social impact assessment i relation til minedrift i de Nordiske lande, Rusland, Norge, Sverige, Finland og Grønland. Workshoppen forløb i perioden 11. – 14. December 2011.

Konferencer om Grønland

Udover aktiviteterne beskrevet ovenfor, der var fokuseret bredt på emner indenfor udvindingsindustri og miljøvurdering, har projektet omfattet deltagelse i aktiviteter med et mere specifikt Grønlandsfokuseret indhold. Dog også stadig med fokus på industriudviklingen. Det gælder blandt andet konferencen Future Greenland, hvor Anne Merrild deltog i planlægning og afholdelse af en workshop om industriudvikling og miljøstrategier sammen med Poul Hededal. Future Greenland blev afholdt i Nuuk og forløb i dagene 16.–17. marts. En anden konference med Grønlandsfokus hvor Anne Merrild har deltaget er Arctic Frontier, en olie – offshore konference med fokus på olieindustrien i Grønland. Det var en konference der blev afholdt i London den 9.–10 Juni. Senere den 21.–22. September deltog Anne Merrild desuden i konferencen Joining Forces som Grønlands Arbejdsgiverforening og Råstofdirektoratet stod for. Endelig den 24.–26. september deltog Anne Merrild desuden i koordinering af konferencen Arctic Dialogue – Greenland, der blev afholdt på Grønlands Universitet, Ilisimatusarfik. Konferencen omhandlede særligt emnerne borgerinddragelse og uddannelse i forbindelse med den planlagt industriudvikling. På konferencen deltog Anne Merrild, som taler begge dage.

Oversigt over konferencer og workshops

- *Inuit Leaders Summit, Ottawa 22.-26. Februar (taler)*
- *Future Greenland, Nuuk 16.-17. marts. (workshop facilitator)*
- *Råstofårsmøde for de Danske Regioner, København 24. Maj (taler)*
- *IAIA11, Puebla 30. maj - 4. Juni. (deltager)*
- *Arctic Frontier, London den 9.-10 Juni. (deltager)*
- *Joining Forces, Nuuk 21.-22 September. (deltager)*
- *Arctic Dialogue – Greenland, Nuuk 24.-26. September (taler)*
- *Miljøvurderingsdag, Aalborg 26.-27. oktober (session chair)*
- *Den intelligente Havn, Aalborg, 4. November (deltager)*
- *Polarforskerdag, Lyngby 8. November (taler)*
- *Miljøvurderingsdag, Ballerup 17. November (session chair)*
- *Social Impact Assessment and Corporate Social Responsibility as a tool for Sustainable Mining, Fiskars 11. - 14. December (taler)*

Andre

Udover conference aktiviteterne beskrevet i de foregående to afsnit, med fokus på industri, miljøvurdering og Grønland, har projektet også omfattet aktiviteter relateret til konferencer mm. som Aalborg Universitet har været ansvarlig for eller hvor Anne Merrild har repræsenteret Aalborg Universitet og de øvrige partnere i projektet. Det er blandt andet ved deltagelse ved Råstofårsmøde for de Danske Regioner, Hotel Bella Sky i København. Råstofårsmødet handlede om strategisk miljøvurdering af råstofplaner og graveområder i Danmark. Mødet foregik den 24. Maj, hvor Anne Merrild præsenterede overvejelser om interesseafvejning i planprocesser. Desuden deltagelse i planlægning og afholdelse af Miljøvurderingsdag i Aalborg den 26.-27. oktober og den 17. november i Ballerup som chair for workshop om alternativer og interessenter i miljøvurdering og råstofplanlægning. Også den 8. november repræsenterede Anne Merrild Aalborg Universitet i forbindelse med afholdelse af den årlige Polarforskerdag, DTU, Lyngby med en præsentation af universitetets indsats og planer i forhold til grønlandsforskning og relationer til Grønland. Endelig har Anne Merrild deltaget i en workshop den 4. november vedr. Udvikling af den intelligente havn. Et projektsamarbejde mellem Aalborg Universitet og Aalborg Havn A/S.

Møder og netværksaktiviteter

En væsentlig del af projektperioden er gået med mødeaktiviteter. Dette afsnit beskriver deltagelse i netværksmøder i ABN, møder relateret til opstart af nye phd projekter, møder vedr. virksomheders udvikling af miljøstrategier i Grønland samt møder med partnere. En del af de møder der er afholdt i projektperioden relaterer sig til undervisningsplanlægning og koordinering. Den type møder er ikke medtaget i det følgende.

Arctic Business Network

Som en del af samarbejdsaftalen har Anne Merrild deltaget i ABN netværksmøder og forberedende møder til netværksmøder. På grund af rejseaktivitet har Anne Merrild været forhindret i deltagelse i et møde i oktober. Ved årets øvrige møder har hun bidraget med præsentationer. Den 7. februar blev der således givet en præsentation af indholdet i dette samarbejdsprojekt. Den 9. maj blev der givet en præsentation af foreløbig afgrænsning af projektet og litteratursøgning. I forbindelse med præsentationen blev der anbefalet litteratur om udvikling og olie industri, særligt den Pulitzer-pris-vindende bog *The Prize, the epic quest for oil money and power* af forfatteren Daniel Yergin blev fremhævet som interessant læsning for de, der er interesserede i olieindustriens udvikling. Den 5. december deltog Anne Merrild med en præsentation om Kongeriget Danmarks Strategi for Arktis samt om indhold af årets Polarforskerdag afholdt ved DTU.

Desuden er der afholdt møder med sekretariaterne for ABN. Herunder møder med Karl Otto Nicolaisen fra Aalborg Kommunes erhvervsafdeling i forbindelse med projektets planlægning. Karl Otto Nicolaisen har varetaget sekretariatsfunktionen i den danske afdeling af ABN i 2011. Desuden er der holdt møder med Birgit Gedionsen, blandt andet i forbindelse med hendes overtagelse af sekretariatsfunktion for ABN i Grønland. I relation til ABN har der desuden været deltagelse i temagrupper, der har arbejdet med bestemte emner i relation til Grønland, herunder råstoffer, infrastruktur og conferenceplanlægning. Eksempelvis deltog Anne Merrild ved møde Karl Otto Nicolajsen, Thorkil Flensmark Neergaard fra konsulentvirksomheden NIRAS og to personer fra Det Norske Veritas. Mødet handlede om miljøcertificering og ABNs rolle samt om planlægning af en conference i Aalborg.

Også møder med formanden for ABN, Claus Holstein er afholdt ved forskellige lejligheder. Blandt andet holdt Anne Merrild møde med Claus Holstein og Lise-Lotte Terp den 31. august om Grønlands Universitet, udvikling, Strategi-begrebet og triple helix i Grønland. Desuden holdt samme personer et møde om hvordan man kan arbejde for at koordinere og øge fokus på Arktis-relateret forskning ved Aalborg Universitet. Seneste møde i 2011 blev afholdt den 8. december.

Der er også i forbindelse med projektet afholdt individuelle møder med grønlandske aktører med interesse for ABN. Blandt andet den 6. april med Borgmester Simon Simonsen og Kommunalbestyrelsesmedlem Kalistat Lund fra Sydgrønland, om minedrift, miljø og erhvervsudvikling i Sydgrønland. Et andet eksempel er den 11. maj hvor der blev afholdt møde med Kaj Kleist fra London Mining om miljøbeskyttelse og minedrift i relation til en potentiel ny jernmine ved Issua nord for Nuuk i Grønland. Herunder særligt om miljøvurdering og borgerinddragelse i forbindelse med mineaktiviteter i Grønland. Et tredje eksempel er møde med Arent Heilmann fra selskabet Greenland Mining Services den 5. Oktober om miljøvurdering af havne og minedrift.

Oversigt over primære mødeaktiviteter

- *Arctic Business Network, netværksmøder*
- *Arctic Business Network, møder med ledelse, sekretariater og arbejdsgrupper*
- *Arctic Business Network, dialogmøder med netværksmedlemmer*
- *Grønlandske Myndigheder, møder med Selvstyrets departementer, politikere, kommunernes landsforening og kommunale politikere og embedsfolk*
- *Partnere, møder med de seks partnere i projektet for afstemning af forventninger mm.*
- *Nye PhD'er, møder med potentielle partnere og kandidater til nye PhD projekter.*
- *Grønlands Universitet og AAU, møder med lederne for de to universiteter*
- *Andre, møder med CSR Greenland samt NGO Avataq og IO ICC.*
- *Aalborg Universitet, forskningsgruppe/centermøder, sektionsmøder, medarbejdermøder mv.*

Partnere i Grønland

I forbindelse med projektet er der afholdt møder med de involverede Grønlandske partnere, herunder 19. September med Peter Hansen, Keld Jensen, Tina Jensen, Jørn Skov Nielsen mfl., alle embedsfolk i Grønlands Selvstyreadministration. Mødet omhandlede forventningsafstemning og planlægning af videre samarbejde. Der er også afholdt møder med Søren Rysgaard, Peter Schmidt og Fernando Ugarte hos Grønlands Naturinstitut, og med Jørgen Hammeken Holm og Jørn Skov Nielsen hos Råstofdirektoratet (se evt. yderligere info om disse møder under Grønlandsrejser).

Erhvervs PhD'er

Uden det på forhånd var defineret som en forventet del af projektet, har der været en del mødeaktiviteter med fokus på opstart af Erhvervs PhD'er. Det har skyldtes at der dels fra Aalborg Havn og ABN's side har været interesse for, at få undersøgt betydningen af kulturforskelle i netværkssamarbejder. I den forbindelse er der holdt møder med ledelsen på havnen og med den aktuelle kandidat, Stine Bundgaard. Desuden har DCEA sammen med Innovative Fisheries Management (IFM) et ønske om at starte et projekt op som skal undersøge hvordan politiske beslutninger vedrørende in-

dustriprojekter foregår i Grønland. I den forbindelse er der holdt møder med Professor Jesper Raakjær, Professor Lone Kørnøv og Nikolaj Bichel. Der er også afholdt møder vedrørende opstart af et phd projekt om kumulative påvirkninger som følge af offshore olieindustriprojekter. Kandidaten til dette projekt ønsker at forblive anonym indtil videre. Professor Lone Kørnøv fra DCEA er involveret i etablering af dette projekt. Endelig er der afholdt møder om et PhD projekt i samarbejde med virksomheden Systemteknik om miljørigtige energiløsninger i Grønland.

CSR Greenland

Projektet handler jo i høj grad om virksomhedsnetværk og miljø. I Grønland er der etableret et Corporate Social Responsibility (CSR) netværk kaldet CSR Greenland. De fokuserer særligt på sociale men også miljømæssige faktorer i forbindelse med industriudvikling. Møder og samarbejde med CSR Greenland har været interessant i forhold til at se hvordan virksomheder og organisationer arbejder for at udvikle virksomhedsrelaterede miljøstrategier. Under projektets første år er der således deltaget i møder den 27. Maj, 4. Juli og 18. November med direktør i CSR Greenland, Anne Mette Christiansen, Anita Hoffer mfl. om miljøstrategier for virksomheder i Grønland.

Aalborg Universitet

Andre møder, hvor Anne Merrild har deltaget på vegne af Aalborg Universitet er ved møder i Polardialogforum, et udvalg med repræsentanter fra de danske universiteter under Forsknings og Innovationsstyrelsen. Desuden ved møder vedrørende samarbejde med Grønlands Universitet. Hertil kommer de mere administrative møder på universitetet internt, som afholdes månedligt i DCEA samt sektionsmøder ved Aalborg Universitet.

Undervisning og Vejledning

En af de aktiviteter, der indgår som et krav til indhold i projektet er undervisning og vejledning af studerende ved Aalborg Universitet og Ilisimatusarfik. Formålet er dels, at formidle den viden der skabes via projektet, dels at indsamle data til forskningen via input fra studerende i Grønland og dels at bidrage til universiteternes funktion generelt.

I foråret 2011 omfattede undervisningsaktiviteter planlægning og undervisning i kurset 'Implementeringsteori' ved Aalborg Universitet på civilingeniøruddannelsen i planlægning, 6. Semester og enkeltstående forelæsninger på andre semestre.

De enkeltstående forelæsninger omfatter på 8. Semester på den internationale master uddannelse i Environmental Management and Sustainability: health impact assessment, effektiv implementering og social impact assessment.

Derudover strategisk miljøvurdering på Energiteknik og kontekstuel vejledning af fire grupper på 2. semester på civilingeniøruddannelsen på Byggeri og Anlæg. I efteråret 2011 var undervisningen fokuseret på planlægning og afholdelse af et længere (3 ugers) kursusforløb for Ilisimatusarfik på Grønland. Kurset havde titlen, Social impact assessment og Bæredygtig udvikling.

Oversigt over undervisning og vejledning:

Undervisning

6. semester civilingeniøruddannelsen i Plan og Miljø AAU:
Udvikling, planlægning og undervisning af kursus på 5 ECTS i Implementeringsteori (Implementering, magtteori og beslutningsarenaer) F11

6. semester civilingeniøruddannelsen i Energiteknik AAU:
Forelæsning på kurset Energy and Environment (Miljøvurdering af energianlæg) F11

8. semester Master i Environmental Management & Sustainability Science AAU:
Forelæsning på kurset Policy, Planning and Governance (Implementeringsteori) F11
To forelæsninger på kurset Sustainability by design (SIA, HIA) F11

Valgfag, Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet:
Udvikling, planlægning, koordinering og undervisning af valgfag på 7,5 ECTS i Social Impact Assessment og bæredygtig udvikling E11

Vejledning:

Anne Merrild har været kontekstuel vejleder for fire grupper på 2. semester ved civilingeniøruddannelsen i Byggeri og Anlæg, AAU og specialevejleder for en enkelt studerende på Institut for Samfundsvidenskab, Grønlands Universitet.

Kurser og rådgivning af professionelle

Et led i den vidensformidling, der varetages, som en del af projektet og som supplement til undervisning af studerende, afholdes undervisning af professionelle og træning og rådgivning af organisationer og andre. Det har ikke på forhånd i projektet været defineret en målgruppe for disse aktiviteter og det har derfor i høj grad været de, der selv har rettet kontakt til Anne Merrild, med henblik på rådgivning og undervisning, som har modtaget dette.

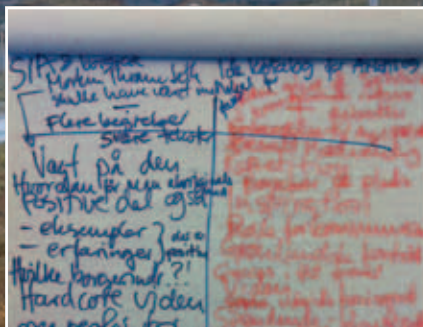
En af de organisationer, som har været aktivt kontaktsøgende er Inuit Circumpolar Council (ICC). Der har været en løbende dialog med medlemmer af ICC herunder Sara Olsvig, som arbejdede som direktør i ICC Grønland, og som senere er valgt ind som folketingsmedlem i Danmark på vegne af Grønland. Også Parnuna Egede, som er miljøkoordinator for ICC Grønland og ikke mindst præsidenten for ICC internationalt, Aqqaluk Lynge. ICC er interesseret i at blive informeret om publiceringer og resultater, samt at modtage rådgivning og sparring vedr. Industriudviklingens potentielle påvirkninger på miljø og sociale forhold. Også refleksioner om borgerinddragelse i forbindelse med de store industriprojekter er noget af det som ICC er interesseret i.

Andre der aktivt har været opsøgende er Kanukoka via Zenica Gosvig Larsen, som ønskede et kursustilbud for kommunale planlæggere og teknikere. Også Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Hovedstaden har ønsket feed back i deres arbejde med rammer og indhold af miljøvurdering af de nye råstofplaner 2012. Regionernes råstofplaner var også i fokus ved afholdelse af et ERFA møde den 29. august, med råstofmedarbejdere fra de danske regioner og Dansk Center for Jordforurening om strategisk miljøvurdering af råstofplaner i Danmark, hvor Anne Merrild deltog.

Oversigt over kurser og rådgivning af professionelle

- ICC, rådgivning
- Kanukoka, kursus for kommunale planlæggere i review af miljøvurderinger og borgerinddragelse
- Dansk Center for Jordforurening, kursus for råstofmedarbejdere i regionerne vedr. strategisk miljøvurdering af råstofplaner
- Region Nordjylland, Rådgivning i forbindelse med miljøvurdering af råstofplan
- Region Midtjylland, Rådgivning i forbindelse med miljøvurdering af råstofplan
- Region Hovedstaden, Rådgivning i forbindelse med miljøvurdering af råstofplan

Udover de nævnte aktiviteter blev der indledt en dialog med Mærsk Oil, som ønskede input til deres strategi for planlagte aktiviteter i Nordvestgrønland. Blandt andet den 29. Juni med deltagelse af Toby Croucher, Poul-Henrik Larsen og Esbern Hoch på Mærsk Pil's Hovedkontor i København. Efter to møder blev der fremsat et tilbud om køb af fortrolig konsulentbistand hos Anne Merrild. Tilbuddet resulterede i at Anne Merrild har påtaget sig, at arbejde for Mærsk Olie og Gas konsulentbasis, for derved at få et øget indblik i olieindustrien 'indefra'. Dette indgår ikke som en formel del af projektet og de timer som Anne reduceres i ansættelsestid på nærværende projekt kompenseres ved aktivering af adjunkt, Sanne Vammen Larsen på projektet.

Forskning og publicering

Projektets forskningsdel er kernen i projektsamarbejdet og samtlige aktiviteter i projektet relaterer sig til denne del. Første år af projektet har i forhold til forskningsdelen i høj grad handlet om forventningsafstemning, og rammesætning for projektet.

Forskningen tager afsæt i en betragtning om, at den grønlandske erhvervsstruktur er under forandring. Strategiske beslutninger vedrørende implementering af nye internationale stor skala industri indenfor aluminium, olie, gas og minedrift skal træffes både af myndigheder, af de store selskaber og af potentielle underleverandører og serviceydere for de nye industrier. Det er beslutninger der kan få enorme konsekvenser for det grønlandske samfund og miljø og for hvordan Grønland kommer til at udvikles og se ud i fremtiden. Regeringen i Grønland, Naalakkersuisut peger via råstoflovgivningen på, at blandt andet lokalt indhold i projekterne er afgørende for at sikre, at Grønland bliver en aktiv del af udviklingen og kan udnytte de muligheder der er i forbindelse med de nye industrier. 'Local content' er således et nøglebegreb og handler i særlig grad om, at lokale virksomheder får adgang til opgaver for de nye industrier for derved både at kunne opbygge kompetencer og opnå en direkte økonomisk gevinst. Men de nye industrier møder potentielle leverandører og serviceydere med nye krav, der ikke altid er tydelige og transparente. Dette gælder også på miljøområdet, hvilket er en udfordring for de selskaber der gerne vil arbejde for industrierne.

Med fokus på miljøstrategi fra et virksomhedsperspektiv i forhold til de nye industrier er målet med forskningsprojektet, at undersøge, hvordan virksomhedsnetværk i Grønland kan øge deres kompetencer ved at udvikle og implementere en fælles miljøprofil.

Status

I løbet af 2011 er der opsat rammer for forskningen og fokus er blevet afgrænset. Der er også indsamlet data via input fra en lang række stakeholders herunder ansatte i olie- og mineselskaber, der har licenser til at efterforske i Grønland, lokale virksomhedsejere, forskere med flere. Der er også gennemført samtaler og interviews med udvalgte aktører. Desuden er der indsamlet data i forbindelse med afholdte workshops og via debatter mellem studerende på Grønlands Universitet. I 2012 vil der være fokus på at analysere disse input i henhold til rammen for forskningen, som skitseres i næste afsnit, teori og metode. Der vil også blive mere fokus på artikelskrivning.

De foreløbige data indsamlet, sammen med input fra litteraturen, herunder ny og relevant forskning på området har bidraget til at forskningsemnet igennem 2011 er blevet afgrænset til at fokusere på olieindustriens første fase af efterforskningsaktiviteter i Grønland. En anden specifikation er sket i forhold til fokus. Fra at fokusere på hvordan beslutninger træffes i netværk er forskningen nu nærmere på hvordan beslutninger træffes i olieselskaberne. Det skyldes at de foreløbige undersøgelser peger på, at det er essentielt for potentielle serviceydere for industrien, at forstå beslutningsprocesserne for at opnå adgang til både at give bud på og eventuelt komme i betragtning til opgaver. Behovet for at forstå beslutningsprocesserne kan forklares ved, at kravene fra selskaberne på miljøområdet ikke er entydige og at processerne i forbindelse med udbud af opgaver og valg af leverandører og serviceydere ofte er mere komplekse end blot at handle om hvorvidt en leverandør har en specifik certificering eller er i stand til at levere et bestemt produkt i henhold til bestemte standarder. Forskningsfokus er yderligere forklaret under det følgende afsnit der skitserer den teoretiske tilgang.

Teori og metode

Som teoretisk udgangspunkt anvendes sociologen, Anthony Giddens strukturationsteori¹. Strukturationsteorien er baseret på en forudsætning om, at sociale strukturer gør social handling mulig

eller begrænser denne, og på samme tid, at aktørers (agents) handlinger skaber og/eller opretholder de selv samme strukturer. Dette er illustreret i figur 1.

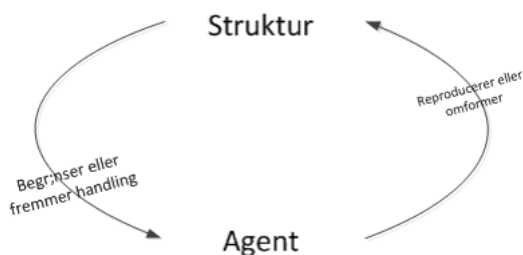
Teorien er ikke retningsgivende for forskningen i projektet. Det er derimod den overordnede problemstilling fra praksis, som undersøges. Teorien angiver til gengæld rammerne for hvordan virkeligheden anskues. Der testes således ikke hypoteser i dette projekt. Denne form for problemorienteret forskning baseres ofte på induktive metoder, hvilket også er tilfældet her. I undersøgelsen tages der en induktiv tilgang, hvor empiri er i fokus. Teorien bidrager altså i forhold til projektet med en forklarende ramme for de mekanismer der styrer olieselskabernes valg af leverandører, og miljøstrategiernes rolle i den forbindelse.

Strukturationsteorien er en såkaldt metateori, Metateorier er overordnede og generelle. Metateorier egner sig på denne måde til, at sætte overordnede rammer for og beskrive forskningens undersøgelser uden samtidig at være begrænsende.

Aktører og strukturer indgår ifølge strukturationsteorien i dynamiske indbyrdes relationer og bør forstås, som en dualitet fremfor to separate enheder. Således ses beslutninger, som et produkt af hverken strukturer eller aktører alene, men af den dynamik der pågår imellem de to. Med andre ord: mennesket skaber aktivt den virkelighed han bor i på samme tid som den former ham. Det er således både en teori om, hvordan aktører er påvirket af strukturer og en teori om, hvordan strukturer er dannet af aktører². Strukturer er, i henhold til Strukturationsteorien, karakteriseret ved fravær af menneskelig handling og skal forstås som sæt af regler og ressourcer i samfundet, som aktører trækker på i forbindelse med det sociale liv.

¹ Giddens, A. (1984). *The Constitution of Society*, Cambridge: Polity Press.

² Hansen, A. M., L. Kørnøv, T. Richardson and M. Cashmore (2012). *The significance of structural power in SEA, Environmental Impact Assessment Review, special edition on power and planning 2012, forthcoming.*

Figur 1: Relationer mellem agent og struktur

Giddens skelner mellem to typer af strukturer:

1. materielt fordelingspolitiske (genererer kommando over genstande, varer eller andre materielle objekter eller systemer), og
2. autoritære (genererer kommando over personer eller aktører).

Reglerne er proceduremæssige bestemmelser, som kan være formelle (skriftlige) eller uformelle (regler og normer) 1:side 31–33

Strukturationsteorien er baseret på den antagelse, at menneskelige aktører er både kyndige og vidende individer. Da aktører er i stand til at udtrykke og forklare en handling og formålet med den (refleksivitet), har de muligheden for at påvirke processer, hvis der er interesse og vilje til at gøre det, og kapacitet i form af de ressourcer, som de har adgang til. Aktører har derfor, hvad Giddens kalder transformativ kapacitet¹. Giddens angiver, at den transformativ kapacitet for aktører primært er relateret til de ressourcer, de har. Aktørerne er afhængige af de ressourcer, som de har adgang til i en arena, hvor flere aktører er til stede samtidigt og arbejder for deres forskellige interesser. De benytter de ressourcer, de besidder for at få indflydelse. Aktører ses som havende ulige adgang til ressourcer og favoriseres forskelligt af regler. Derfor er der forskellige vilkår og muligheder for forskellige aktører i forhold til, at øve indflydelse.

Transformativ kapacitet og dermed muligheden for at dominere andre kan anvendes enten til at benytte en strukturelt sikret adgang til at opnå et ønsket resultat af en beslutningsproces, eller den transformativ kapacitet kan bruges til at påvirke uønskede strukturer.

Struktur giver adgang til handling ved at give adgang til proces	Struktur begrænser handling ved ikke at give adgang til en proces	Indflydelse på struktur
Aktør benytter muligheden for at gøre sin indflydelse gældende	Aktør handler ikke	Aktør genskaber struktur
Aktør benytter ikke muligheden for at gøre sin indflydelse gældende	Aktør handler på trods af strukturens begrænsning	Aktør omformer struktur

Tabel 1: Oversigt over forholdet mellem aktørers indflydelse på strukturer og strukturers indflydelse på aktører og handlingsmuligheder. Figuren er udviklet fra referencen angivet i fodnote³.

I forhold til den problemstilling der undersøges i projektet er begreberne fra strukturationsteorien fortolket som følger:

Strukturer: regler og normer for valg af leverandører mht miljø

Aktører: potentielle service/leverandør virksomheder

Beslutninger: valg af leverandør

Magt: at have og bruge handlingsmulighed = adgang til at give bud på opgaver eller at være begrænset men at bruge sine resurser til at forsøge at ændre strukturen.

Figur 2: Illustration af den teoretiske ramme for forskningen.

På baggrund af de foreløbige resultater og projektafgrænsningen samt den teoretiske ramme belyses følgende underspørgsmål i forskningen:

Hvilke strukturer giver adgang og/eller begrænser adgang til opgaver for virksomheder i forhold til olieindustrien?

Hvilke resurser i form af miljøkompetencer giver adgang til at komme i betragtning når serviceydere for olieselskaberne vælges?

Det er disse spørgsmål, som analyseres i forskningsprojektet i 2012 med udgangspunkt i den skitserede teoretiske tilgang og på baggrund af de indsamlede data.

Foreløbige betragtninger

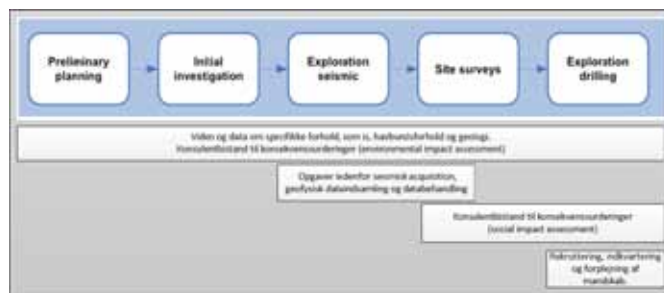
Der er ved udgangen af 2011 tildelt 20 offshore licenser til olieeffterforskning til 12 selskaber langs den grønlandske vestkyst. Yderligere licenser er i udbud i 2012 på østkysten. Indledningsvist har det været nødvendigt i forbindelse med forskningsprojektet at forstå hvornår i olieprojekters livscyklus at valg træffes vedrørende forskellige serviceydere. Gennem litteraturgennemgang og via dialog med ansatte fra olieselskaber er livscyklus for offshore olieprojekter blevet kortlagt og skitseret. Særligt er der gået i dybden med første fase af efterforskningsprojekter. Første fase af efterforskningsprojekterne er interessant netop nu fordi en lang række projekter startes op i disse år.

³ Hansen, A. M. (2011). *SEA effectiveness and power in decision-making: A case study of aluminium production in Greenland Aalborg: Institut for Samfundsudvikling og Planlægning, Aalborg Universitet.*

Kortlægning af selskabernes aktiviteter i første fase af olie efterforskning peger på, at det primære fokus her er, at få viden om og forståelse af offshore undergrundens geologi. Dette for at forbedre potentielle efterforskningsboringer, og hvis lovende geologiske strukturer findes, at foretage de indledende efterforskningsboringer. Programmet i almindelighed indbefatter 5 trin, som vist i figur 3. I forhold til hvert trin, er der forskellige forudsætninger for at kunne gå videre til den næste.

Indledende planlægning af efterforskning omfatter oprettelse af en tidslinje og et arbejdsprogram for de planlagte aktiviteter. Indledende undersøgelser omfatter undersøgelser af eksisterende seismiske data, planlægning af seismiske aktiviteter, forbedrer miljøvurdering for seismisk aktivitet, herunder kumulative virkninger og støj modellering, og eventuelt kerneboringer eller geofysiske undersøgelser. Efterforsknings seismik omfatter undersøgelser der skal bidrage til at udvikle et billede af geologiske strukturer under overfladen. Miljøovervågning samt baseline undersøgelser for social impact assessment og miljøvurdering af mulige boringer udføres i løbet af denne eller og/eller det næste skridt. Site undersøgelser er undersøgelser af geologiske data, som er resultatet fra de seismiske undersøgelser. Site undersøgelserne fører til identifikation af potentielle lokationsmuligheder for efterforskningsboring. En miljøvurdering og en social impact assessment gennemføres på dette stadie.

I relation til de enkelte trin i processen køber olieselskaber typisk en række serviceydelser. Disse er skitseret i figur 3. Det er forskelligt præcis hvilke ydelser de enkelte selskaber tilkøber og hvilke de dækker via deres egen organisation.

Figur 3: oversigt over serviceydelser der købes af olieselskaberne i første fase.

Denne kortlægning af trin og køb af serviceydelser skal føre til en beslutning om analyse af et af trinene og dermed de valg der træffes mht servicevirksomheder på dette tidspunkt i processen i henhold til rammen skitseret i det foregående afsnit.

Publikationer

Oversigt over Forskning og publicering

Artikler publiceret:

- *SEA as a means to include environmental knowledge in decision-making, – in the case of an aluminium plant in Greenland, peer reviewed artikel publiceret i Journal of Environmental Planning and Management.*
- *Placering af en aluminiumssmelter, fagfællebedømt artikel, er publiceret i Tidsskriftet Grønland.*

Artikler under udarbejdelse:

- *Imagining the Future in Greenland, artikel med henblik på publicering i den videnskabelige journal, 'Arctic' i 2012.*
- *Drivers and environmental strategies in the oil-sector in Greenland, indsendes til journalen Environmental Policy and Governance*
- *The significance of structural power in SEA, er peer reviewed og accepteret og forventes publiceret i Environmental Impact Assessment Review*

Øvrige artikler planlagt

- *Adaptation to a future Greenland, four stories about local preparation*

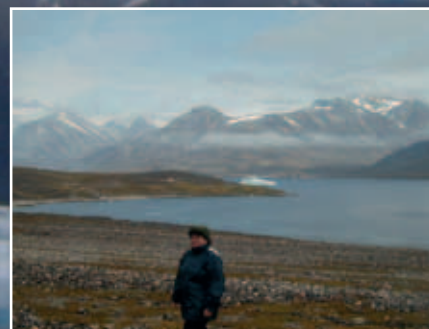
Der er i 2011 påbegyndt to artikler på baggrund af de foreløbige betragtninger og data der er blevet indsamlet. Den første af de planlagte artikler handler om hvordan man kan opstille scenarier for udviklingen i Grønland og eksemplificerer dette via udvikling af fire scenarier. Artiklen er i høj grad baseret på indsigt og viden

fra en lang række lokale aktører. Det empiriske arbejde med denne artikel udbygges via en stor planlagt workshop i Nuuk den 2. marts 2012, der afholdes i samarbejde med Finansdepartementet i Grønland. Artiklen har titlen *Imagining the Future in Greenland* og er godkendt til deltagelse på en stor international konference i Buenos Aires, Argentina. Info om konferencen kan ses her: <http://www.isa-sociology.org/buenos-aires-2012/>.

Den anden artikel, som pt. er under udarbejdelse handler om drivers for miljøstrategier i olieindustrien. Artiklen baseres på en undersøgelse der udføres i tæt dialog med Råstofdirektoratet i Grønland. Undersøgelsen omfatter:

- Identifikation og beskrivelse af olievirksomheder der har aktiviteter i Grønland inklusiv deres miljøstrategi.
- Identifikation af faser i olieprojekters livscyklus.
- Kortlægning lovmæssige krav til miljøvurdering i de lande, hvor virksomhederne opererer, under bestemte faser i livscyklus.
- Undersøgelse af virksomhedernes performance via deres krav til de konsulenter, der udfører miljøvurderinger for dem.
- Afrapportering

På trods af at der ikke er publiceret artikler i relation til forskningsprojektet endnu, er der udgivet to videnskabelige artikler i løbet af det forløbne år, samt en kronik med Sara Olsvig (folketingsmedlem for IA). Artiklerne har i forlængelse af Anne Merrild's phd forløb har været under review af ekspertpaneler, hvilket kan være en længerevarende proces. Disse artikler er derfor blevet publiceret under Anne Merrilds ansættelse, som postdoc og er registreret som udført under projektet. Det har ingen betydning for projektet og kommer ikke til at indgå i den endelige projektafrapportering ved udgangen af 2012.

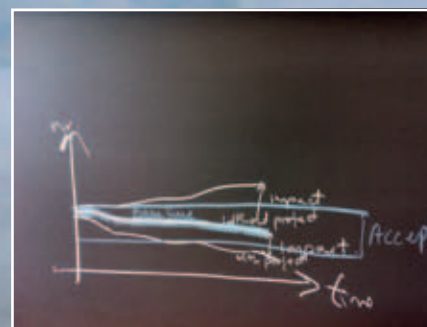
Administration

En del af projekttiden er gået med administration. En post der tager tid og som ikke er synlig i forhold til projektets fysiske output. Administrationen omfatter primært den løbende korrespondance med de forskellige parter via telefon og email. Der pågår en løbende dialog for at udveksle planer, planlægge møder og aktiviteter. Et eksempel herpå er forberedende planlægningsmøder inden større møder og udveksling af informationer og materialer løbende med virksomheder og individer som deltager i workshops, gennemgang af og feed back på præsentationer, der skal gives.

Oversigt over administrative opgaver

- Planlægning af møder, workshops, konferencer ol.
- Planlægnings-/formøder med henblik på koordinering af aktiviteter.
- Udveksling af information med partnere og andre.
- Planlægning af rejseaktiviteter inklusiv programlægning, økonomisk planlægning og rejseregnskab.
- Planlægning og forberedelse af præsentationer, taler, workshops, nyhedsoplæg, blogindlæg mv.

Andre eksempler på administrative opgaver, der varetages, som en del af projektet er selve arbejdet med at udvikle, planlægge og forberede præsentationer, workshops, nyhedsoplæg og blogindlæg. Endelig er der i forbindelse med rejser, indsendelse af budget, anmodning om forskud og afregning efterfølgende. Denne del har ikke fungeret optimalt og har krævet mere tid end nødvendigt. Der vil i 2012 blive brugt tid på at finde en bedre løsning med det nye ABN sekretariat. Som en del af projektet har der også været løbende dialog med eksterne partnere for finansiering af rejser og ophold. Det har medført at betydelige udgifter er blevet dækket og det har givet mulighed for deltagelse i en lang række aktiviteter og samarbejder, som ellers ikke havde været mulige.

Grønlandsrejser

I dette afsnit gentages aktiviteter, som også fremgår af de øvrige afsnit, men som har det tilfælles, at de er foregået under ophold i Grønland. Der er i 2011 afholdt to rejser til Grønland, som planlagt i henhold til projektets samarbejdskontrakt. Den første rejse blev afholdt i marts og den anden i september-oktober.

Rejse 1, Marts 2011

Den første rejse havde som hovedformål, at bidrage til konferencen Future Greenland i Nuuk. Anne Merrild deltog her som facilitator på en workshop om miljø sammen med Poul Hededal fra Rambøll og Johannes Kyed fra Kompetencekompagniet den 16. – 17. marts. Under rejsen blev der desuden afsat tid til møde med møde med Søren Rysgaard, og Fernando Ugarte fra Grønlands Naturinstitut den 18. marts. Mødet omhandlede postdoc projektet, samarbejde og muligheder for udvikling af relaterede projekter. Der blev også afholdt møde med Aqqaluk Lyngé, præsident for Inuit Circumpolar Council (ICC) den 19. marts. Mødet var en opfølgning på Arctic Leaders Summit, som Anne Merrild havde deltaget i, inviteret og sponsoreret af ICC. Mødet omhandlede fortsat samarbejde, sparring og rådgivning samt formidling af resultater til ICC fra Anne Merrilds forskning. I forbindelse med rejsen deltog Anne Merrild også ved et borgermøde arrangeret af Cairn Energy om planlagte aktiviteter og miljøvurdering den 19. marts 2011.

Desuden afholdtes et kursus for Kanukoka med undervisning af planmedarbejdere og teknikere fra kommunerne i Grønland om miljøvurdering og borgerinddragelse. Kurset blev afholdt i dagene 20. – 21. Marts.

Rejse 2, September 2011

Den anden rejse var primært arrangeret med henblik på at varetage undervisning. I perioden 15. september–3. oktober, blev der afholdt et valgfag for studerende på Ilisimatusarfik i Bæredygtighed og Social Impact Assessment. Undervisningen inkluderede 10 moduler (halvdage) undervisning. Under rejsen blev der også afholdt møder med henholdsvis embedsfolk i Selvstyredepartementer og Selvstyreejede selskaber, herunder Peter Hansen, Keld Jensen, Tina Jensen, Flemming Drechsel mfl. vedr. forventningsafstemning og planlægning af videre samarbejde. Det møde blev holdt den 19. september.

Dagen efter, den 20. september var industrien i fokus under et møde med Tor Lund fra Cairn Energy. Mens den 21. og 22. september handlede om en konferencen Joining Forces, konference afholdt af Grønlands Arbejdsgiverforening vedr. erhvervsmuligheder for erhvervssektoren i relation til de potentielle nye industrier, minedrift og olieudvinding. Udover dette deltog Anne Merrild som oplægsholder begge dagene den 24. og 25. September under konferencen Arctic Dialogue – Greenland og der blev holdt møde med Birgit Gedionsen, som repræsenterede den nytiltrådte sekretariatsfunktion for Arctic Business Network den 29. September. Desuden blev der holdt møde med Arent Heilmann fra Greenland Mining Services den 5. oktober om miljøvurdering af mineprojekter.

Andet

Udover de aktiviteter, der er beskrevet i de foregående afsnit er der også aktiviteter, der ikke hører under nogen af de skitserede kategorier. Aktiviteter, der er blevet prioriteret, fordi de direkte eller indirekte har en relevans for projektet eller for muligheden for fremtidige projekter, som udløbere af dette og af interesse for partnerne.

En af disse aktiviteter har handlet om udtalelser til og formidling via andre 'ikke videnskabelige' medier. Medieoptræden har fyldt mere end forventet. Anne Merrild er blevet kontaktet løbende for kommentarer og udtalelser til grønlandsrelaterede emner herunder til den grønlandske avis Sermitsiaq, KNR Radio samt danske aviser, herunder Weekendavisen, Politiken og Information og dansk radio inklusiv DR1 til P1 nyhederne og til Radio24syv's weekendtillæg. Det er et af de områder der vil blive nedprioriteret i 2012.

NB Conference

I forbindelse med IAIA11 konferencen i Puebla blev der den 2. Juni 2011 holdt et møde med professionelle fra ti nordiske lande vedr. planlægning af en nordisk/baltisk konference om impact assessment i 2012. Det arbejde har pågået siden Juni via skype-møder og forskellige planlægningsaktiviteter.

Planlagte aktiviteter 2012

I det kommende og sidste år af projektet er flere aktiviteter arrangeret allerede ved udgangen af 2011. De planlagte aktiviteter er kort skitseret i det følgende. Ved udgangen af 2012 udarbejdes endelig afrapportering hvor samtlige aktiviteter for projektet beskrives, og hvor forskningsresultaterne præsenteres.

Desuden fortsættes samarbejde med Vibeke Lei Stoustrup afdelingschef i Aalborg Kommunes Erhvervsafdeling vedr. Danish Arctic Center. Og så vil AMH deltage i dialog med Naturinstituttet vedrørende kompetenceoverførsel fra DCE (tidligere DMU).

Konferencer og workshops

Planlagte konferencer og workshops i 2012 omfatter:

- Forsknings Seminar om Territorial Capital hos Nordregio, Stockholm, 24. Januar 2012
- Workshop om scenarier i samarbejde med Finansdepartementet, Grønlands Selvstyre Nuuk, 2. Marts 2012
- ABN konference: Business Greenland Conference, Engaging the Natural Resources of Greenland – from vision to reality. Aalborg, 27. – 28. Marts 2012

- NordicBaltic Conference on Impact Assessment, Estland, September 2012
- Arctic Oil and Gas, annual conference, Oslo, Oktober 2012

Arbejdet med planlægning og koordinering af en Nordisk Baltisk konference fortsætter. Konferencen planlægges afholdt i september 2012. Information om konferencen kan ses her: <http://www.ekki.ee/conference2012/>.

Undervisning og Vejledning

Årets undervisning og vejledning i 2012 kommer til at forløbe i foråret. Her varetages specialevejledning af tre studerende, der alle skriver om Social Impact Assessment i Grønland. De tre studerende er:

- Samo Nielsen, Ilisimatusarfik
- Nivi Grønvold, Ilisimatusarfik
- Anna-Sofie Olsen, Aalborg Universitet

Derudover varetages kontekstuel vejledning af 4 grupper på 2. Semester civilingeniøruddannelsen byggeri og anlæg. Og der gives forelæsninger som i 2011 i SIA og HIA samt Implementeringsteori

Forskning og publicering

I 2012 gennemføres undersøgelser og analyser i henhold til beskrivelsen i afsnit 2.5. Der planlægges desuden publicering af flere artikler i henhold til beskrivelsen i oversigten også i afsnit 2.5. Desuden gennemføres en undersøgelse for Råstofdirektoratet.

Nye phd projekter

Som beskrevet tidligere i denne rapport under afsnittet om møder og netværksaktiviteter i 2011, så er der pågået en række møder med henblik på opstart af nye phd'er i projekter, der relaterer sig til Grønland. Stine Bundgaard har med støtte fra Aalborg Havn og Arctic Education Network fået et stipendium og er påbegyndt et phd studie. Derudover er det målet i 2012, at der igangsættes yderligere tre phd'er, med fokus på følgende emner:

- 1) Miljørigtige energisystemer i Grønland
(i samarbejde med Systemteknik)
- 2) Kumulative effekter af offshore olieaktiviteter
(i samarbejde med Grønlands Naturinstitut)
- 3) Kulturelle strukturer og Social Impact Assessment i Grønland
(i samarbejde med Ilisimatusarfik)

Afrunding af projektet

I efteråret afsluttes forskningsprojekterne. Undervisningsforpligtelsen vil på dette tidspunkt være dækket og der afholdes præsentationer for virksomheder i Danmark og i Grønland for formidling af resultater og arbejde med strategier i netværk i praksis.

Der udarbejdes en opsamlende rapport for hele forløbet, der udsendes til partnerne og publiceres på ABN's hjemmeside.

541 777